

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Л.М. Минко

Національний університет харчових технологій

На сучасному етапі розвитку економіки України, одним з найпріоритетніших завдань є забезпечення належного рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Це можливо за умови створення і випуску конкурентоспроможної на світовому і внутрішньому ринку продукції, передусім за рахунок реалізації досягнень науково-технічного прогресу, створення необхідних організаційно-економічних передумов для активізації процесу впровадження нової техніки, технології та реалізації інших науково-перспективних проєктів. Значення інноваційної діяльності для промислових підприємств постійно зростає і активізувати інноваційні процеси дуже важливо, як для держави, так і для підприємств.

Інноваційна діяльність, як правило, являє собою цілий комплекс наукових, технологічних, виробничих, організаційних, фінансових і комерційних заходів, сукупність яких приводить до інновацій [3]. Науково-технічна та інноваційна діяльність є порівняно малоприбутковою та більш ризикованою порівняно з іншими видами діяльності, можливо тому, темпи формування сучасного формату інноваційної сфери вітчизняних підприємств, можна визначити як занадто низькі.

Проблема активізації інноваційної діяльності досить актуальна для України. Інноваційна активність в промисловості визначається часткою підприємств, що займаються інноваціями від загальної кількості підприємств: в Україні за період з 2000 по 2012 рік даний показник зменшився з 18 до 16,2%, хоча загальна сума витрат на інноваційну діяльність за відповідний період збільшилась з 1760,1 до 14333,9 млн.грн. У розвинених країнах (США, Японії, Франції) впроваджують інновації від 70 до 82% загальної кількості підприємств.

Важливим показником, що характеризує інноваційну діяльність в країні є кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки – в Україні їх чисельність також скорочується: з 1490 в 2000 році до 1255 на початок 2012 року. Також за досліджуваний період постійно знижується питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП: з 1,16 до 0,79% [4].

Ще однією з причин незадовільного стану інноваційної діяльності є наявність та рівень зношеності основних засобів. Так, в Україні, на початку 2011 року ступінь зносу основних засобів усього по промисловості складав 74,9%, а в переробній промисловості зокрема 66,8% [4].

Головною причиною низької інноваційної активності українських підприємств слід вважати перш за все відсутність довгострокових мотивацій організації високопродуктивної інноваційної діяльності [2], ефективність якої залежить від спроможності суб'єктів господарювання адаптуватись до змін як внутрішнього так і зовнішнього середовища. Прийнятне адаптування не можливе лише за допомогою ситуаційного управління – яким би якісним це управління не було. В сучасному ринковому середовищі, для досягнення поставлених перед підприємством цілей, необхідно підвищувати рівень його інноваційного потенціалу [1].

Розглянувши праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, з питання дослідження поняття інноваційного потенціалу підприємства та визначення концептуальних основ його розвитку, можна виділити дві основні концепції. Перша з яких, найбільш розповсюджена – ресурсна, тобто коли інноваційний потенціал підприємства розглядається як сукупність виробничих, наукових, фінансових, маркетингових, організаційних ресурсів і можливостей. Друга концепція трактує поняття інноваційного потенціалу, як готовність підприємства розробляти та впроваджувати інновації згідно із необхідними якісними стандартами для адаптації до змін у зовнішньому середовищі. Але обидві концепції вказують на залежність між інноваційним потенціалом підприємства, його науково-технічною діяльністю та напрямком господарської

політики, який найбільш доцільно обрати для досягнення максимальної конкурентоспроможності.

Структура та розвиток інноваційного потенціалу підприємств залежить від дії ряду чинників, до найбільш значущих серед них відносять:

- інноваційний клімат регіону, в якому розташоване підприємство;
- специфіка інноваційної діяльності підприємства;
- гнучкість організаційної структури управління інноваційними процесами;
- розвиненість систем мотивації персоналу та оптимізації маркетингових заходів;
- якість прийнятих рішень з інноваційно-інвестиційних питань;
- інформаційне забезпечення тощо.

Внутрішні чинники відіграють більш важливу роль, ніж зовнішні, і при обранні підприємством стратегій розвитку значно підвищують свою питому вагу.

В умовах посилення глобалізаційних тенденцій світової економіки, високий рівень інноваційного потенціалу підприємства виступає необхідною умовою забезпечення можливостей отримання та реалізації стійких конкурентних переваг, як окремих суб'єктів господарювання, так і країни в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Сливак С.І.* Інноваційна політика маркетингу. / С.І. Сливак // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org>.
2. *Смерічевська С.В., Сидич О.В.* Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/Okt/18_Smerich.htm/
3. *Сіднева Ж.К., Федулова І.В.* Управління інноваціями. – Конспект лекцій. - НУХТ - К.,2011. - 115 с.
4. Державна служба статистики України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>